

การพัฒนาสื่อวิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom

เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ

The Development of Instructional Video on Physical Examination in Health Assessment Course Based on Flipped Classroom Concept

จิตราภรณ์ ชั้งกริส และ นพดล ปราบามณี

Jitraporn Chunggis and Noppadol Prammanee

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Master of Education Program, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาสื่อวิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย (2) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อ วิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพยาบาลมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นເອເຊີຍ จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ วิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาการตรวจระบบทางเดินหายใจ แบบประเมินคุณภาพบทเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า (1) วิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom ในรูปแบบดิจิทัล มีคุณภาพระดับดีมาก (2) ทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อวิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: วิดีทัศน์เพื่อการเรียนรู้, flipped classroom, การตรวจร่างกาย, การประเมินภาวะสุขภาพ

Abstract

This research aimed to: (1) develop videos for learning based on the notion of the flipped classroom, which is when the students are introduced to content at home and practice working through it at school, on the topic of physical examination; (2) compare practical skills of learners before and after the use of the videos in the flipped classroom; and (3) study the satisfaction of the learners toward videos for learning used in the flipped classroom. The sample of this research was comprised of 40 second-year nursing students from Eastern Asia University, who were selected by using the random cluster sampling method. The research instruments included videos for learning based on the flipped classroom, the content of which consisted of respiratory system examination in the Health Assessment course. Other instruments were an evaluation form on quality of the lessons, a skill evaluation form, and a satisfaction evaluation form. Data were analyzed using percentage, standard deviation, and t-test (dependent). The

results revealed that (1) the videos for learning in a digital format being used in the flipped classroom were of very high quality; (2) the practical skills after the use of the videos were at a higher level than before at the statistically significant level of .05 level of statistical significance; and (3) satisfaction of the learners on the videos for learning in the flipped classroom was at the highest level.

Keywords: video for learning, flipped classroom, physical examination, health assessment

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในด้านการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ จากกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย ระยะ พ.ศ. 2554-2563 สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ ที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษา โดยสร้างโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น สื่อการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อผู้เรียน

วิธีทัศน์เป็นสื่อการศึกษา ที่เรานิยมนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพราะสามารถสื่อสารไปยังคนกลุ่มมากได้ และสามารถจัดเก็บเป็นข้อมูลหรือไฟล์ระบบดิจิทัลได้ การเรียนรู้จากวิธีทัศน์ของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี และเสียงกีฬามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อีกด้วย (Buajama, 2012) ปัจจุบันวิธีทัศน์สามารถส่งขึ้นไปเป็นไฟล์ออนไลน์ยุ่งระบบอินเทอร์เน็ตได้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สามารถเรียนจากวิธีทัศน์ตอนใดหรือช่วงเวลาใดก็ได้ จึงเกิดความสะดวกและช่วยลดปัญหาด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ วิธีทัศน์จึงเป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ในการเรียนการสอนโดยเป็นพื้นที่สื่อหลักและสื่อเสริมของการเรียนการสอนได้ ดังงานวิจัยของจิรวรรณ ศรีวิลัย (Srivilai, 2010) ได้สร้างสื่อวิธีทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาขาวิชแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง งานใบดอง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อวิธีทัศน์ประกอบการเรียนการสอนสาขาวิชแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง งานใบดอง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การเรียนการสอนรายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ เป็นการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ แนวคิด หลักการ และวิธีการประเมินสุขภาพแบบองค์รวมของบุคคลในทุกช่วงวัย มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการสาขาวิชาและสาขาวิชย้อนกลับ ผู้เรียนจะต้องฝึกปฏิบัติการประเมินภาวะสุขภาพขั้นต้นด้วยตนเอง แต่อุปสรรคในการฝึกปฏิบัติการประเมินภาวะสุขภาพ คือ การสังเกตความผิดปกติในส่วนต่างๆ ที่ผู้เรียนสังเกตได้จาก วิธีการคำและภาษาบนร่างกาย ในจุดต่าง ๆ ที่เกิดความเสี่ยง รวมถึงการฟังเสียงภายในร่างกายที่ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดมาก จนเป็นเหตุทำให้วิธีการสอนของผู้สอนเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอและทั่วถึง จึงจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อมาประกอบเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังงานวิจัยของ วิยะดา เปาวนะ (Paowana, 2013) ได้ศึกษาประสิทธิภาพสื่อวิธีทัศน์ เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด ในรายวิชาการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรรพราชนี อุดรธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้สื่อวิธีทัศน์ เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด สามารถปฏิบัติการส่วนล้างช่องคลอดได้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมต่อผู้เรียนเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญเนื่องจากเนื้อหาของรายวิชาที่มีจำนวนมากกับเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องหาจังหวะที่ผู้สอนนำ

เสนอเท่านั้น ไม่ได้พัฒนาทักษะด้านกระบวนการคิด การค้นคว้า งานไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับการทำงานในชีวิตจริง ได้ Flipped Classroom เป็นการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เข้าใกล้การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเรียนการสอนที่สร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้าน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการเรียนด้วยสื่อวิดีโอทัศน์ (video) นอกชั้นเรียน เป็นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างอิสระ ทั้งทางด้านความคิดและวิธีปฏิบัติ มุ่งเน้นการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตนเองตามทักษะความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาของแต่ละบุคคล โดยนำช่องทางการเรียนรู้ของเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังงานวิจัยของ พินพี ประภา พาลพาย (Phanphai, 2014) ได้ศึกษาการใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะทำการพัฒนาสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เรื่องข้อมูลความรู้ในรูปแบบสื่อวิดีโอทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ได้อย่างดียิ่งขึ้น เป็นประโยชน์แก่นักศึกษา และผู้สอน ใจได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ ที่มีคุณภาพ

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียนจากสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมิน

ภาวะสุขภาพ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา

1.1 ความหมายของวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา

วิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา ได้รับความนิยมทั่วจาก วงการบันเทิงและวงการการศึกษา สามารถนำไปใช้งาน ได้สะดวก ปัจจุบันวิดีโอทัศน์ได้ประยุกต์เข้ากับเครื่องข่าย อินเทอร์เน็ต จึงทำให้การรับชมเพร่หลายและการเข้าถึง วิดีโอทัศน์สามารถทำได้มากขึ้น สำหรับความหมายของวิดีโอทัศน์ มีผู้ให้คำนิยามไว้วัดังนี้

กิตานันท์ มลิทอง (Malithong, 2000) กล่าวว่า ราชบัณฑิตยสถาน จะเรียกว่า วิดีโอทัศน์ โดยแบ่งวัสดุ กีอ แอบวิดีโอทัศน์และอุปกรณ์เครื่องเล่นวิดีโอทัศน์ แอบวิดีโอทัศน์ เป็นวัสดุที่สามารถใช้บันทึกภาพและเสียง ไว้ได้ในรูปแบบ คลื่อนแม่เหล็กไฟฟ้า และสามารถลบแล้วบันทึกใหม่ได้

1.2 ประเภทรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช (Sukhothai Thammathirat University, 1993) แบ่งรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษาไว้ 2 ประเภท กีอ

1.2.1. รายการความรู้ทั่วไป หมายถึง รายการที่ มุ่งให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ชมได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ ได้แก่คิด คติสอนใจ อันเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มุ่งเน้นเพื่อการสอนในหลักสูตร ได้หลักสูตรหนึ่งเฉพาะ

1.2.2 รายการเพื่อการสอน หมายถึง รายการที่ ผลิตขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอน ลักษณะรายการ มักจะมีแนวโน้มที่คล้ายบทเรียน โดยมีวิธีการนำเสนอที่ น่าสนใจ การจัดเนื้อหาอาจแบ่งเป็นตอนหรือไม่เป็นตอน ก็ได้ แต่เนื้อหาจะสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับ ไดระดับหนึ่ง รายการเพื่อการสอน

1.3 รูปแบบรายการวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษา

วิธีการดำเนินการเสนอรายการวีดิทัศน์มีหลายรูปแบบ ตามจุดประสงค์ของการทำรายการรูปแบบรายการวีดิทัศน์มีการนำเสนอหลากหลาย วิภา อุตมะชันท์ (Utamachan, 1995) จำแนกไว้ 3 ประเภท

1.3.1 รายการพูดคนเดียว (straight talk program) เป็นรายการที่ผลิตในสตูดิโอ ผู้พูดจะพูดคนเดียวต่อหน้ากล้อง ดังนั้น ศิลปะการพูด และบุคลิกของผู้พูดจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับรายการประเภทนี้

1.3.2 รายการสัมภาษณ์และสนทนា (interview and forum program) เป็นรายการแฉกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มคนร่วมรายการมากกว่าสองคนขึ้นไป และมีคนหนึ่งที่ทำหน้าที่พิธีกรอย่างกับรายการ

1.3.3 รายการสารคดี (documentaries) ทำหน้าที่เสนอเหตุการณ์และเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ไม่เพียงบันทึกเอาไว้เท่านั้น แต่ยังนำเรื่องราวในอดีตมาเสนอใหม่ตามแต่โอกาส

1.4 การสร้างขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษาประพิน คลายนาค (Klaynak, 1998) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1.4.1 ขั้นตอนการวางแผน (planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้ผลิตหาส่วนประกอบของรายการ ว่าเป็นรายการที่เกี่ยวกับอะไร ให้ประโยชน์อะไรกับผู้ชม ใช้งานประมาณเท่าไร ลักษณะรายการเป็นอย่างไร และมีความยาวของรายการกี่นาที

1.4.2 ขั้นเตรียมการ (preparation) เมื่อวางแผนเรียบร้อยแล้วก่อนลงมือปฏิบัติจริง ต้องจัดเตรียมสิ่งของต่างๆ เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร อุปกรณ์สถานที่ น้ำก แสง และอุปกรณ์ประกอบ

1.4.3 ขั้นดำเนินการผลิต (production) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ การซ้อมและการถ่ายทำรายการจริง เป็นการเตรียมตัวให้ทุกคนพร้อมก่อนเริ่มการแสดงจริง

1.4.4 ขั้นตัดต่อ (post production) รายการที่ถูกถ่ายทำไว้แล้ว จะถูกนำมาตัดต่อให้เป็นรายการที่สมบูรณ์ โดยใช้เครื่องตัดต่อหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการเรียงลำดับภาพและเสียง ซึ่งทำให้ได้เทคนิคพิเศษซับซ้อนยิ่งขึ้น

1.4.5 ขั้นประเมินผลรายการ จะทำหลังจากที่เผยแพร่

ภาพออกอากาศ โดยประเมินจากผู้ดูหรือดูจากการจำหน่ายสินค้าของสปอนเซอร์ว่ายอดจำหน่ายสินค้าสูงขึ้นหรือไม่ หรือจะใช้วิธีการวิจัยด้วยการสุ่มตัวอย่างหาข้อมูล เพื่อให้ทราบว่ารายการที่ผลิตนั้นประสบความสำเร็จเพียงใด

1.5 แนวทางการประเมินประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน บุญชุม ศรีสะอาด (Srisaard, 2002) ได้จำแนกวิธีการประเมินสื่อการเรียนการสอน เป็น 3 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน โดยใช้แบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน พิจารณาทั้งด้านคุณภาพ และเนื้อหาสาระ แบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) สรุปผลความถี่แล้วอาจทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ด้วยไครสแควร์

วิธีที่ 2 ประเมินโดยผู้เรียน มีลักษณะเช่นเดียวกับการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน แต่เน้นการรับรู้คุณค่าของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีที่ 3 ประเมินโดยการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นการประเมินประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน ที่มีความเที่ยงตรง เพื่อพิสูจน์ถึงคุณภาพและคุณค่า โดยวัดจากผลที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก โดยวัดตามวัตถุประสงค์ของการสอน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการสอนแบบ Flipped Classroom การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (flipped classroom) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วยผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

2.1 การกำหนดภาระวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (experiential engagement) มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อศึกษาเนื้อหาโดยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการใช้กิจกรรมและใช้สื่อการสอนประกอบการเรียน

2.2 การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์ร่วบยอด (concept exploration) มีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้กับผู้เรียน ในการเรียนจากกิจกรรมหรือสื่อการสอนประกอบการเรียนประเภทต่างๆ

2.3 การสร้างองค์ความรู้อย่างมีความหมาย (meaning making) ผู้เรียนน้อมรณาการความรู้ ที่ได้รับด้วย

ตนเอง จากรูปแบบการเรียนหรือสื่อประกอบการสอน ต่างๆ เพื่อสร้างทักษะและองค์ความรู้

2.4 การสาธิตและประยุกต์ใช้ (demonstration & application) การสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงการและผ่านกระบวนการนำเสนอ

3. แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

3.1 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

ในการสร้างสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยา 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของสกินเนอร์ และทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Office of the Council of Education, 2004)

3.1.1 หลักและทฤษฎีของสกินเนอร์ นำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ได้แก่ เงื่อนไขการตอบสนอง (operant conditioning) การเสริมแรง (reinforcement) การดัดพฤติกรรม (shaping) และหลักแห่งความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.1.2 หลักและทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Edward Lee Thorndike) นำมาใช้กับสื่อวิดีโอทัศน์เพื่อการเรียนรู้ในการเสริมแรงและการลูงใจ ได้แก่ กฎแห่งผล (law of effect) กฎแห่งการฝึกหัดหรือการกระทำซ้ำ (the law of exercise or repetition) และกฎแห่งความพร้อม (the law of readiness)

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self – directed learning) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อแผนการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะทำการวางแผนและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูลเลือกวิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง โดยจะมีผู้ช่วยเหลือหรือไม่มีผู้ช่วยเหลือก็ได้ โดยลักษณะของ Self Directed Learning จะ มีอยู่ 2 ประการ คือ

3.2.1 ลักษณะทางบุคลิกภาพของผู้เรียนที่มีค่านิยม เจตคติ และความสามารถที่จะรับผิดชอบความคุณจัดการตนเองได้

3.2.2 ลักษณะสภาพการจัดการเรียนการสอน ที่

มีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวผู้เรียน มีความพร้อมด้านแหล่งข้อมูล สำหรับการศึกษา กันคัว ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการคิด การวางแผนการเรียน การลงมือปฏิบัติ ดำเนินไปตามแผน และการประเมินผลการเรียน

3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Ehrman และ Oxford

เซอร์แมน และ อ๊อกฟอร์ด (Ehrman & Oxford, 1989) กล่าวถึงยุทธวิธีในการจำว่าประกอบด้วย 4 วิธี และแต่ละวิธีประกอบด้วยวิธีย่อย ๆ คือ

3.3.1 วิธีสร้างการเชื่อมโยงในใจ (creating mental linkages) ซึ่งประกอบด้วยวิธีย่อย ๆ 3 วิธี คือการจัดกลุ่ม (grouping) การรวมพวกและขยายรายละเอียด (associating/elaborating) และการใส่คำใหม่ลงไปในบริบท (placing new words into a context)

3.3.2 วิธีการใช้ภาพและเสียง (applying images and sounds) ซึ่งประกอบด้วยวิธีย่อย 4 วิธี คือการสร้างภาพ (using imagery) การสร้างแผนที่ความหมาย (semantic mapping) การใช้คำสำคัญ (using keywords) และการใช้เสียงเพื่อการจดจำ (representing sounds in memory)

3.3.3 วิธีการทบทวนบ่อย ๆ (reviewing well) เน้นการทบทวนล้วงที่ต้องการจำ

3.3.4 วิธีการแสดงกริยาอาการ (employing action) ซึ่งประกอบด้วยวิธีย่อย 2 วิธี คือการใช้การตอบสนองทางร่างกาย หรือทางอารมณ์ (using physical response or sensation) และการใช้เทคนิคทางช่าง (using mechanical techniques)

3.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ加耶 (Robert Gagne)

ทิศนา แคมมานี (Khammani, 2010) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ของ加耶 เป็นการสมมติฐานทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม และพุทธนิยมเข้าด้วยกัน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

3.4.1 ประเภทของการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นตอน จำก่ายไปยาก 8 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้สัญญาณ (signal-learning) การเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง (stimulus-response learning) การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (chaining) การเชื่อมโยงทางภาษา (verbal association) การเรียนรู้ความแตกต่าง (discrimination

learning) การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept learning) การเรียนรู้กฎ (rule learning) การเรียนรู้การแก้ปัญหา (problem solving)

3.4.2 สมรรถภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ 5 ประการ ได้แก่ สมรรถภาพในการเรียนรู้ข้อเท็จจริง (verbal information) ทักษะเชาว์ปัญญา (intellectual skills) หรือ ทักษะทางสติปัญญา

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีความพึงพอใจ

4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

เวชกา หนูเพ็ชร (Nhuphet, 2007) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเชิงจิตใจที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน โดยครอบคลุมองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม

พรปวีณ์ ศิริรักษ์ (Sirirak, 2008) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ จากการได้รับการตอบสนองความต้องการที่แสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งสังเกตได้จากสายตา คำพูดและการแสดงออกทางพฤติกรรม

4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

กลุ่มทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's of Needs) (Maslow, 1970) กล่าวว่า ลำดับความต้องการของบุคคลมี 5 ขั้นตอนตามลำดับขั้น ดังนี้

4.2.1 ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น อาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย

4.2.2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง

(security or safety needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความปลอดภัยหรือมั่นคงในปัจจุบันและอนาคต

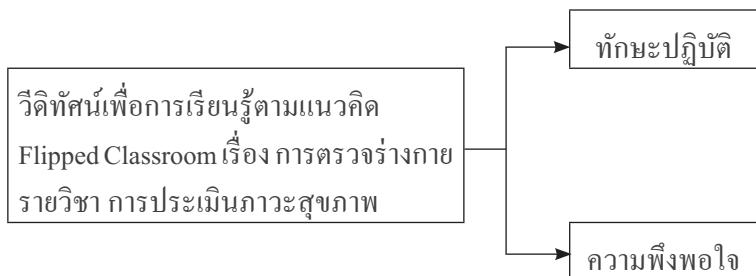
4.2.3 ความต้องการทางด้านสังคม (social or belonging needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน

4.2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (esteem needs) เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่อง ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน อยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ

4.2.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (self-actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ อย่างจะเป็นอย่างจะได้ตามความคิดของตน

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจร่างกาย เรื่อง การตรวจระบบทางเดินหายใจรักษาระบบทามน้ำ 00728313 กลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวช หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเชีย ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักและวิธี การประเมินภาวะสุขภาพเบนของคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิต หลักและวิธีการซักประวัติสุขภาพ การตรวจร่างกาย การประเมินทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การตรวจพิเศษต่างๆ การแปลผล และสรุปผลเพื่อการวิเคราะห์ภาวะสุขภาพของผู้รับบริการ และฝึกการปฏิบัติการซักประวัติ การตรวจร่างกายและการประเมินสุขภาพด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ การตรวจร่างกายระบบทางเดินหายใจ สามารถตรวจโดยใช้เทคนิคการดู คลำ เคาะ และฟัง ควรตรวจจากส่วนบน ลงมาส่วนล่างของทรวงอก และเบรี่ยมที่ยมความแตกต่าง ของอวัยวะทั้งสองข้าง ในภาวะปกติสิ่งที่ตรวจพบทั้ง 2 ข้างควรจะเท่ากัน (symmetry) การตรวจบริเวณทรวงอก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. ทักษะปฏิบัติจากการใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสหัสดิ์ เอเชีย ผู้จัดได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา (research development) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี หลักการ ขั้นตอนการพัฒนา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาและรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการตรวจร่างกาย

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการ

พัฒนาวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้

3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Flipped Classroom

4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินทักษะปฏิบัติทางการพยาบาล และการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติในการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ

1. ขั้นตอนการวางแผน (planning) ผู้วิจัยกำหนดประเภทของวีดิทัศน์ เป็นวีดิทัศน์การสอน มีรูปแบบเป็นรายการสาธิต ระยะเวลา 15 นาที ประกอบด้วยเนื้อหาเรื่อง การตรวจระบบทางเดินหายใจ

2. ขั้นเตรียมการ (preparation) กำหนดให้ผู้สอน เป็นผู้บรรยายเนื้อหา ควบคุมเนื้อหาในการถ่ายทำและตัดต่อทั้งหมด

3. ขั้นดำเนินการผลิต (production) ผู้วิจัยได้ให้ผู้สอนซ้อมบทบรรยายพร้อมการสาธิตก่อนการดำเนินการถ่ายทำวีดิทัศน์จริง เพื่อดูความเหมาะสมของภาพรวมในทุกด้าน

4. ขั้นตัดต่อ (post production) ผู้วิจัยนำดิจิทัลไฟล์ที่ได้บันทึก มาตัดต่อ ให้เป็นวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย ที่สมบูรณ์ขึ้น โดยใช้โปรแกรม Adobe Premier Pro CS6

5. ขั้นประเมินผลรายการ (evaluation production)

ผู้จัดได้นำวีดิทัศน์ที่ดำเนินการตัดต่ออย่างสมบูรณ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้วีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ

1. ให้กลุ่มตัวอย่างศึกษานี้ห่า เรื่อง การตรวจร่างกาย และทำการทดสอบทักษะปฏิบัติที่ได้จากการเรียนในภาคทฤษฎี เพื่อประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการใช้สื่อวีดิทัศน์

2. จัดการเรียนการสอนโดยให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ผู้จัด ได้สร้างขึ้น โดยมีผู้สอนเป็นผู้ถือชี้แนะในระหว่างการเรียนรู้

3. หลังจากเรียนจากสื่อวีดิทัศน์เรียบร้อยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างซักถาม และพูดคุยข้อคำถามระหว่างเพื่อน และผู้สอน เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องการตรวจร่างกาย

4. ให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบทักษะปฏิบัติที่ได้หลังจากการเรียนจากสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้อีกรอบ เพื่อประเมินความรู้ของกลุ่มตัวอย่างหลังการใช้สื่อวีดิทัศน์

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ

1. คุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและแบบประเมินคุณภาพด้านเทคโนโลยีการศึกษา และใช้เกณฑ์ของลิเคริท แบบ 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

2. ทักษะปฏิบัติ เก็บข้อมูลจากการทดสอบทักษะปฏิบัติโดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และใช้เกณฑ์การประเมินภาพรวมแบบรูบerrick (Holistic Rubrics) จำนวน 7 ข้อ

3. ความพึงพอใจ ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย จำนวน 40 คน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และใช้เกณฑ์ของลิเคริท

แบบ 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นເອເຊຍ ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นເອເຊຍ ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ พิจารณาคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน

2. แบบประเมินคุณภาพสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ พิจารณาค่าความเชื่อมั่นโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ จำนวน 7 ข้อ พิจารณาค่าความเชื่อมั่นโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเมินคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ โดยนำสื่อที่พัฒนาและแบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านสื่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และด้านสื่อจำนวน 3 ท่าน ประเมิน

2. ประเมินทักษะปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการตรวจ

ร่างกาย โดยแบบประเมินทักษะปฎิบัติ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนจากสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ จำนวน 40 คน

3. ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ หลังจากกลุ่มตัวอย่างเรียนจากสื่อแล้ว จำนวน 40 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) t-test Dependent

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพของวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลทักษะปฎิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้เรียนมีผลทักษะปฎิบัติสูงขึ้นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

การอภิปรายผล

การพัฒนาวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การ

ประเมินภาวะสุขภาพตามวัตถุประสงค์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการหาคุณภาพของการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนวคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพ โดยผู้เขียนฯ ดำเนินการทั้งหมด 3 ท่าน และค้าน Teko Nolay การศึกษาจำนวน 3 ท่าน จะเห็นได้ว่าวีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพ จึงทำให้ผู้เรียนมีผลของทักษะปฎิบัติสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชัญญา นวลประสิทธิ์, พวง เพชร วุฒิพงษ์ และ กษิราจันทร์มี (Nuanprasit, Wuttipon & Juntraramane, 2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้สื่อวีดิทัศน์โปรแกรมการดูแลตนเองต่อความรู้และความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ป่วยตาต้อกระจกและญี่ปุ่น คุณและพบว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพหรือการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ล่างผลให้ผลการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพร ยอด ไชย, อารีย์ วรรรณ อ้วม atanee และ วิชุรย์ สังฆรักษ์ (Yodchai, Umtanee & Sangkharak, 2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์การอาโอเกะ เรื่อง หลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด ต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ เรื่อง หลักการพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดหลังจากใช้สื่อวีดิทัศน์การอาโอเกะสูงกว่าก่อนใช้สื่อวีดิทัศน์การอาโอเกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลทักษะปฎิบัติ เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ ของผู้เรียนที่เรียนจากสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ พบว่า ผลทักษะปฎิบัติหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการเรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ในรูปแบบ Flipped Classroom เป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เท่าที่ต้องการ สามารถเรียนช้า ขอนกลับไปกลับมา และทบทวนเนื้อหาที่มีอยู่ในวีดิทัศน์ได้อย่างเต็มที่ จนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยะดา เป่วนา (Paowana, 2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด ในรายวิชาปฎิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้สื่อวีดิ

ทัศน์เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด สามารถปฏิบัติการส่วนล้างช่องคลอดจากสถานการณ์จริง ได้ก้าวอย่างของคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญธิดา ลิมพงษ์ภาส (Limapongpas, 2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนก่อนผ่าตัด โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ต่อความรู้และการปฏิบัติตนในผู้ป่วย ที่ได้รับยาอะนีสิกต์ด้วยการฉีดยาเข้าช่องไขสันหลัง พบว่า การสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ทำให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องมากกว่าการสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. จากผลความพึงพอใจในการใช้วีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนววิคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ พบร่วมกับ อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยส่วนใหญ่ผู้เรียนให้ความเห็นว่าวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ตามแนววิคิด Flipped Classroom เรื่อง การตรวจร่างกาย รายวิชา การประเมินภาวะสุขภาพ มีการนำเสนอที่ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย สามารถสร้างความรู้และประสบการณ์ได้โดยตรง เหมาะสมสำหรับการทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง และมีความหมายที่จะนำไปใช้ประกอบการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงาน

วิจัยของ วิยะดา เปาวนะ (Paowana, 2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 3 วิทยาลัยพยาบาลรัฐมนตรีชุดนี้ อุตรธานี พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การส่วนล้างช่องคลอด มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชราภรณ์ วิริยะประเสริฐ โฉก และ ศิลปะ ไชยขันธ์ (Wiriyaprasobchok & Chaikan, 2012) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการสอนผ่านผู้ป่วยหลังผ่าตัดตาต่อกระ寄托โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ หอผู้ป่วย โรงพยาบาลเชียงราย ประชาชนเคราะห์ พบว่า ความพึงพอใจต่อการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ในระดับมากที่สุด เพราะสื่อวีดิทัศน์ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เร็ว จดจำง่าย สะดวก และประหยัดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ในเนื้อหาเรื่อง การตรวจร่างกาย ใน การตรวจร่างกายในระบบ อื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียนรู้ในรายวิชาการประเมินภาวะสุขภาพอย่างครบถ้วน

References

- Buajama, P. (2012). *Development of internet video to support the public volunteer for bachelor degree students in major of educational technology and communications at Rajamangala University of Technology Thanyaburi*. Master of Education Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (in Thai)
- Ehrman, M., & Oxford, R. (1989). Effects of sex differences, career choice, and psychological type on adults' language learning strategies. *Modern Language Journal*, 7(3), 253-265.
- Khammani, T. (2010). *Teaching science: Knowledge for effective learning process* (12th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Klaynak, P. (1998). *Production of educational television programs*. Nakhon Pathom: Silpakorn University. (in Thai)
- Limapongpas, B. (2015). Effects of preoperative instruction using multimedia in patients receiving spinal anesthesia. *Journal of Health Science Research*, 9(1), 1-7. (in Thai)
- Malithong, K. (2000). *Educational technology and innovation* (2nd ed.). Bangkok: Aroon Printing. (in Thai)
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personality*. New York: Harper & Row.

- Nhuphet, W. (2007). The development of activity packages on domestic waste water for Matthayomsuksa II students at Matthayommarkharwaroupatump school. *Journal of Educational Research Srinakharinwirot University*, 8(2), 41-53. (in Thai)
- Nuanprasit, S., Wuttipon, P., & Juntraramane, K. (2010). Effect of the video program of self-care knowledge and self-care ability of cataract patients and their caregivers. *Thai Journal of Nursing Council*, 25(2), 78-86. (in Thai)
- Office of the Council of Education. (2004). *Summary of learning process modeling under the national education act BE 2542*. Bangkok: Candid-Media. (in Thai)
- Paowana, W. (2013). *The efficiency of instructional media of vaginal douche for nursing care of persons with health problem practicum III*. Master of Nursing Thesis, Boromarajonani College of Nursing, Udonthani. (in Thai)
- Phanphai, P. (2014). *The social media utilization with the flipped classroom theory on language for communication to enhance learning achievement of Prathomsuksa 6 students*. Master of Education Thesis, Kasetsart University. (in Thai)
- Sirirak, P. (2008). *Customer satisfaction of Chataya Clinic Thai Massage & Spa at Hua – Hin*. Master of Education Thesis, Srimakharinwirot University. (in Thai)
- Srisaard, B. (2002). *How to create statistics for research* (6th ed.). Bangkok: Chomromdek. (in Thai)
- Srivilai, J. (2010). *The development of demonstration video media in banana leaf work at vocational certificate level*. Master of Science in Industrial Education Thesis, King Mongkut's University of Technology Thonburi. (in Thai)
- Sukhothai Thammathirat University. (1993). *Textbook of basic knowledge of television (units 1-7)*. Nonthaburi: Author. (in Thai)
- Utomchan, W. (1995). *Production of television and video*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Wiriyaprasobchok, P., & Chaikan, S. (2012). The effectiveness of teaching caregivers of post operative cataract patients by means of video instruction in the event unit, Chiangrai Prachanukroh Hospital. *Chiangrai Medical Journal*, 4(2), 43-54. (in Thai)
- Yodchai, K., Umtanee, A., & Sangkhark, W. (2007). The effects of using karaoke videotape of nursing care for cardiovascular disease patients on knowledge of nursing students, faculty of Nursing, Prince of Songkla University. *Songkla Med J*, 25(6), 531-536. (in Thai)

